

हिन्दी-विभाग

Department of Hindi

सरदार पटेल विश्वविद्यालय
Sardar Patel University

स्थापना : 1958
Established : 1958

हिन्दी विभाग में आपका स्वागत है...

પાઠ્યક્રમ કાર્યક્રમ કે વિવિધ પદ્ધતિ (Curricular Aspects Programs)

શૈક્ષણિક કાર્યક્રમ (Academic Programmes)

- ❖ એમ. એ. હિન્ડી (નિયમિત) (M.A. Hindi (Regular))
- ❖ પી-એચ. ડી. હિન્ડી (પૂર્ણ એવં અંશકાળિક) (Ph.D., Hindi (Full Time & Part Time))
- ❖ 4 સત્ર કે સાથ સીબીસીએસ પ્રણાલી (CBCS Mode With 4 Semesters)
- ❖ પ્રત્યેક સત્ર 25અંક x 4 સત્ર = 100 (Per Semester 25 Credits x 4 Semester = 100)

પાઠ્યક્રમ પ્રકાર (Course Type)

ક્રેડિટ (Credits)

- ❖ મૂલ (Core) 60
- ❖ વૈકલ્પિક એવં કૌશલ્ય વિકાસ 40

(Elective and Skill Dev.)

- ❖ 2020-21 એવં 2022-23 મેં પાઠ્યક્રમ સંશોધિત કિયા ગયા

(Syllabus revised in 2020-21 and 2022-23)

- ❖ સ્થાનીય/ક્ષેત્રીય/રાષ્ટ્રીય/વौષિકસ્તર પર આધારિત કાર્યક્રમ

(Programme Based on Local/ Regional/ National/ Global)

- ❖ કાર્યક્રમ પાઠ્યક્રમ વર્ગીકરણ - કૌશલ્ય વિકાસ, અંતર અનુશાસનિક, રોજગાર પરક (Programme Course Classification - Skill Development (SD), Inter Disciplinary (ID), Employability (E))

પાઠ્યક્રમ પ્રારૂપ

(Curricular Aspects)

મૂલ પાઠ્યક્રમ
(Core Course)

મૂલ પાઠ્યક્રમ ક્ષેત્ર (Core Course Area)	પાઠ્યક્રમ કી સંખ્યા (No. Of Course)	ક્રેડિટ (Credits)
હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ (History Of Hindi Literature)	02	10
ગદ્ય, નાટક, કથા સાહિત્ય (Prose, Drama, Fiction)	02	10
મધ્યકાલીન એવં આધુનિક કવિતા (Medival And Modern Poetry)	04	20
કાવ્યશાસ્ત્ર ઔર આલોચના, વૈચારિકી (Poetics And Criticism, Ideology)	03	15
હિન્દી ભાષા (Hindi Language)	01	05
કુલ (Total)	12	60

પ્રાચીન એવં મધ્યકાલીન કાવ્ય-1, પ્રાચીન એવં મધ્યકાલીન કાવ્ય-2, નાટક એવં અન્ય ગદ્યવિધાએँ, હિન્દી ભાષા, હિન્દી કથા સાહિત્ય, હિન્દી સાહિત્ય કી વૈચારિક પૃષ્ઠભૂમિ, ભારતીય કાવ્ય શાસ્ત્ર ઔર હિન્દી આલોચના, હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ-1, હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ-2, છાયાવાદી કાવ્ય, પાશ્ચાત્ય કાવ્ય શાસ્ત્ર, છાયાવાદોત્તર કાવ્ય

પાઠ્યક્રમ પ્રારૂપ (Curricular Aspects)

વૈકલ્પિક પાઠ્યક્રમ એવં કૌશલ્ય વિકાસ

(ELECTIVE COURSES & SKILL DEVELOPMENT)

પાઠ્યક્રમ ક્ષેત્ર (Course Area)	પાઠ્યક્રમ કી સંખ્યા (No. of Course)	ક્રેડિટ (Credits)
કૌશલ્ય વિકાસ (Skill Dev.)	02	10
અંતર્વિષયક (Inter Dis.)	02	10
વિશેષ અધ્યયન (Special Studies)	04	20
કુલ (Total)	08	40

પ્રયોજનમૂલક હિન્દી, દૃશ્ય-શ્રવ્ય માધ્યમ લેખન, હિન્દી નાટક, લોકસાહિત્ય, સાહિત્ય ઔર સમાજશસ્ત્ર-1, સાહિત્ય ઔર સમાજશસ્ત્ર-2, અનુવાદ, હિન્દી સાહિત્ય ઔર મીડિયા, હિન્દી મહિલા લેખન, દલિત ઔર આદિવાસી લેખન, કબીર, પ્રેમચંદ, ગુજરાત કા હિન્દી સાહિત્ય, હિન્દુસ્તાની કાવ્ય, સાહિત્ય ઔર પર્યાવરણ-1, સાહિત્ય ઔર પર્યાવરણ-2, ભારતીય કથા સાહિત્ય, ભારતીય સાહિત્ય : કૃતિ, રાજભાષા પ્રશિક્ષણ, કંપ્યૂટર ઔર હિન્દી

શિક્ષણ, અધિગમ એવં મૂલ્યાંકન (Teaching, Learning & Evaluation)

- ❖ સત્ર કી શુરૂઆત મેં અકાડમિક કોલેંડર નિયોજિત એવં પરિચાલિત કિયા ગયા
(Academic Calendar is Planned & circulated at the beginning of The semester.)
- ❖ સુયોગ્ય સંકાય સદસ્ય
(Well qualified faculty members)
- ❖ નાએ વિદ્યાર્થીઓ કે લિએ પરામર્શ
(Counseling for the freshers)
- ❖ નાટક એવં નાટ્યકલા, દૃશ્ય-શ્રબ્ય મેં વ્યાવહારિક પ્રશિક્ષણ
(Practical Training in Drama & Dramatics, Audio visual.)
- ❖ શોધ ગતિવિધિઓ મેં છાત્રોં કી ભાગીદારી
(Students Participation in Faculty Seminars and Research Activities)

(Teaching- Learning Evaluation)

संकाय सदस्य
(Faculty Members)

नाम, पद (Name, Designation)	योग्यता (Qualification)	अनुभव (Experienc ce)	अनुसंधान रुचि क्षेत्र (Field of Research Interest)	टिप्पणी (Remarks)
Dr. D. K. Mahera Professor and Head	Ph.D. (M.S.U., Vadodara)	30 Years	Katha Sahitya	Writer & Critic
Dr. H. M. Parmar Professor	Ph.D. (M.S.U., Vadodara)	23 Years	Fiction	Sports personality
Dr. S. R. Rathod Asst. Professor	Ph.D. (Saurashtra Uni.)	21 Years	Comparative Literature	Theatre personality
Dr. Anila Mishra Asst. Professor	Ph.D. (S.P.U. V.V. Nagar)	22 Years	Criticism	Tulanatmak sahitya
Dr. Parvati Gosai Asst. Professor	Ph.D. (Saurashtra Uni.)	18 Years	Adhunik Hindi Kavita	Bal sahitya aur media

બુનિયાદી ઢાંચા એવં અધિગમ સંસાધન (Infrastructure and Learning Resources)

- બહુમાદ્યમ કે સાથ કક્ષાગૃહ:- 04 (Class Rooms with multimedia: 04)
 - બાળિકા સામાન્ય કક્ષા:- 01 (Girls Common Room : 01)
 - પુરસ્તકાલય સહ વાચનાલય:- 01 (Library cum Reading Room) : 01
 - સંગોષ્ઠી કક્ષા:- 01 (Seminar Hall : 01)
 - શૌચાલય:- 03 (પુરુષ- 02, મહિલા- 01) (Toilet : 03 (Gents :2 Ladies : 01))
 - કંપ્યૂટર, ફોન ઔર ઇંટરનેટ સે લૈસ પ્રત્યેક સંકાય સદર્થ્ય કે લિએ અલગ-અલગ કક્ષા
- (Individual office for each faculty member equipped with Computer, Phone and Internet)
- વિશ્વવિદ્યાલય સ્તર પર સામાન્ય સુવિધાએ જૈસે- સ્વાસ્થ્ય કેંદ્ર, વ્યાયામશાલા, તરણ તાલ, ખેલ સુવિધા ઔર છાત્રાવાસ (Common Facilities such as Health Center, Gymnasium, Swimming Pool, Sports Facility and Hostel at University Level.) 7

पुस्तकालय संसाधन (Library Resources)

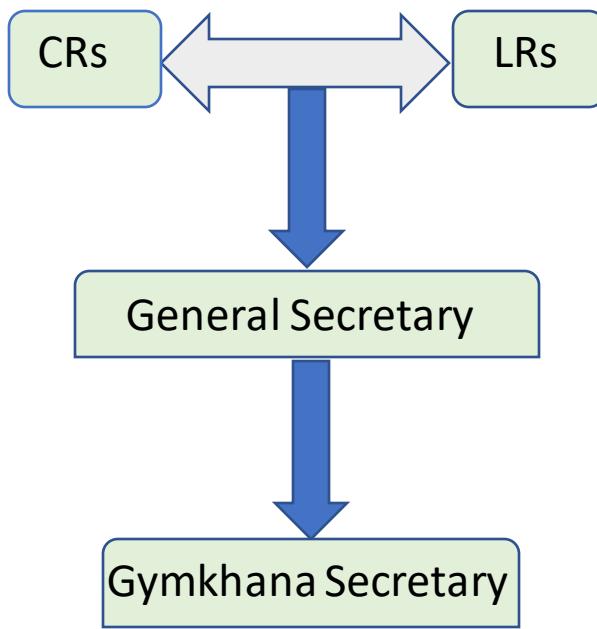
विभागीय पुस्तकालय सुविधा
(Departmental Library Facilities)

- ❖ विभागीय पुस्तकालय में पुस्तकों की संख्या- 8412
(No. Of Departmental Library Books : 8412)
- ❖ पत्रिकाओं की संख्या :- 35
(No. Of Journals :- 35)

अवधि (Period)	पुस्तके और पत्रिकाएँ (Books and Journals)	राशि लाख में (Amount In Lakhs)
2023 -24	621/35	3.43

विभिन्न समितियों में छात्र भागीदारी (Student Participation in Various Committees)

- 1. ऐंटी रेगिंग विरोध समिति
(Anti – Ragging Committee)
- 2. महिला प्रकोष्ठ
(Women Cell)
- 3. सांस्कृतिक समिति
(Cultural Committee)
- 4. प्रवास समिति
(Tour Committee)
- 5. अनुशासन समिति
(Discipline Committee)
- 6. खेल समिति
(Sports Committee)

छात्र और समाज के लिए विभाग की प्रसार गतिविधियाँ

(Extension Activities of Department for Student and Society)

- ❖ प्रति वर्ष ३१ जुलाई को प्रेमचंद जयंती
(Premchand Janmjayanti Per Year (31 July))
- ❖ प्रति वर्ष ०५ सितंबर को शिक्षक दिवस
(Shikshak divas Per Year (05 September))
- ❖ प्रति वर्ष १४ सितंबर को हिन्दी दिवस
(Hindi Divas Per Year (14 September))
- ❖ प्रति वर्ष सांस्कृतिक कार्यक्रम
(Cultural Programmes Per Year)
- ❖ प्रति वर्ष ३० जनवरी को स्वच्छता दिवस
(Swachchhata Diwas Per Year (30 January))
- ❖ हिन्दी साहित्य के विशेषज्ञों का व्याख्यान – ०३
(Lecture of Experts in Hindi Literature – 03)
- ❖ छात्रोन्मुख संगोष्ठी एवं कार्यशालाएँ
(Students Oriented Seminar and Workshops)
- ❖ नेट/जीसेट/ - भविष्योन्मुख व्याख्यान
(NET/GSET – Career Oriented Lecture)
- ❖ खेल दिवस, प्रवास और दीवार पत्रिका
(Sports Day, Tours and Wall Magazine)
- ❖ विद्यार्थियों के लिए वार्षिक समारोह और विदाई
(Annual Function and Farewell for Students)

हिन्दी विभाग की विविध गतिविधियाँ

सरदार पटेल विश्वविद्यालय एवं हिन्दी विभाग द्वारा आयोजित रामोत्सव कवि सम्मेलन

